

РЕШЕНИЕ

№ 64

гр. Пловдив, 22.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на първи февруари през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Надежда Ив. Желязкова
Каличкова

Членове: Славейка Ат. Костадинова
Красимира Д. Ванчева

при участието на секретаря Цветелина Юр. Диминова
като разгледа докладваното от Надежда Ив. Желязкова Каличкова Въззивно
търговско дело № 20225001000776 по описа за 2022 година

за да се произнесе, намери за установено следното:

Производство по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Обжалвано е решение № 308 от 03.10.2022г., постановено по т.д.№ 605
по описа за 2020г. на ОС П., с което са отхвърлени предявените от Д. Г. Ш.
ЕГН ***** и Г. К. И. ЕГН ***** и двамата с адрес **** искове
против ЗАД „А.“ АД, ЕИК ***** със седалище и адрес на управление
**** за заплащане на сумата от по 20 000 лв. за всеки един от ищите,
представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от смъртта
на техните внуци В. П. И. и Н. Д. К. – обезщетение от по 10 000 лв. за
неимуществени вреди, вследствие смъртта на всеки един от внуците,
настъпила на 18.06.2016г., в резултат на ПТП, причинено виновно от водача
на мотоциклет „Я.“ с рег. № ** **** *, гражданската отговорност на който е
застрахован в ЗАД „А.“ АД, ведно със законната лихва върху главницата,
считано от 26.05.2020г. до окончателното ѝ изплащане и в тежест на ищеца са
възложени направените от ответника разноски.

Решението е обжалвано от ищите Д. Г. Ш. ЕГН ***** и Г. К. И.
ЕГН ***** и двамата с адрес **** с твърдения за неправилност и
незаконосъобразност, а искането отправено до въззивния съд е обжалваното
решение да бъде изцяло отменено и постановено друго, с което иска да бъде
уважен. Претендират разноски за двете инстанции.

В срока за отговор е постъпил такъв от ответника ЗАД „А.“ АД, ЕИК ***** със седалище и адрес на управление ****, представляван от юрисконсулт С. П., с който жалбата е оспорена като неоснователна, а искането е обжалваното съдебно решение да бъде потвърдено. Претендира присъждане на разноски.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства – поотделно и в тяхната съвкупност и при съобразяване предметните предели на въззивното производство, намери за установено следното:

Първоинстанционното производство е образувано по субективно активно съединени иски на Д. Г. Ш. ЕГН ***** и Г. К. И. ЕГН ***** и двамата с адрес **** срещу ЗАД „А.“ АД, ЕИК ***** със седалище и адрес на управление **** с правно основание чл. 432, ал.1 КЗ. Твърденията в исковата молба, на които са основава иска се свеждат до следното: на 18.06.2016г. около 21.40ч. на главен път **-**, км ***+*** в посока от с. М. за с. П., обл. П. при управление на мотоциклет „Я.“ с рег. № ** **** * с несъобразена и изключително висока скорост водачът А.Т.Б. е ударил попътно движещата се каруца, управлявана от Д.Т.К., вследствие което са загинали пътуващите в каруцата две малолетни лица – В. П. И. на 9г. и Н. П. И. на 7г. и са причинени телесни повреди на още две лица, за което причинителя е признат за виновен и му е наложено съответно наказание с влязла в сила присъда, постановена по НОХД № 1436/2017г. по описа на ОС П.. Ищците твърдят, че загиналите малолетни лица са деца на П. Г. И.а, която също е пътувала в каруцата, управлявана от мъжа, с който живее на семейни начала Д.К., както и че П. И.а е тяхна дъщеря, съответно починалите деца са техни внуци. Сочат, че търпят неимуществени вреди, изразяващи се в причинените им болки и страдания, вследствие смъртта на двете си внучета, която е предизвикала силен стрес и им е причинила психически и емоционални болки и страдания. Твърдят, че между тях е съществувала силна връзка, основана на чувство на обич, взаимна привързаност и подкрепа; ежедневно са се виждали и прекарвали дълго време заедно, като активно участвали в тяхното отглеждане – физически и материално, тъй като починалите живеели в една къща със своите баба и дядо. Твърдят, че са посещавали пострадалия Н. в болницата ежедневно в продължение на 12 дни, като са се грижили за него и са осигурявали необходимите консумативи с надеждата той да оцелее, което след настъпилия летален изход допълнително ги натъжило. Като твърдят, че съобразно ТР № 1/2016г. от 21.06.2018г., постановено по т.д. № 1/2016г. е разширен кръга от лица, които са материално правно легитимирани да получат обезщетение, като към тях са включени и баби и дядовци, които вследствие смъртта на техните внуци търпят продължителни болки и страдания, както и че в конкретния случай между ищците и починалите малолетни деца е съществувала дълбока и трайна емоционална връзка, прекъсната от преждевременната смърт на низходящите, както и че гражданската отговорност на виновния водач, управлявал мотоциклета е била застрахована при ответника, който е уведомен

за станалото, но въпреки това не е определил и изплатил обезщетение, настояват съда да постанови решение, с което да осъди ответника да заплати на Д. Ш. сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди от смъртта на внук й В. И. и сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди от смъртта на внук й Н. К., съответно на Г. И. сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди от смъртта на внук му В. И. и сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди от смъртта на внук му Н. К., ведно със законната лихва, считано от 26.05.2020г. до окончателното заплащане. Претендират разноски.

Ответникът – ЗАД „А.“ АД, ЕИК ***** със седалище и адрес на управление ****, представляван от юрисконсулт Л. М. - Л. е депозирал писмен отговор в срока по чл. 367 ГПК, с който оспорва наличието на покрит застрахователен риск, респ. наличието на застрахователно събитие. Оспорва и наличието на материално правната легитимация на ищците, а в случай, че такава се установи да е налична оспорва претендираните обезщетения като несъответни на чл. 52 ЗЗД. Оспорва и дължимостта на законната лихва, считано от 13.03.2020г. – 08.04.2020г.. Не оспорва наличието на сключен договор за задължителна застраховка ГО, обективиран в застрахователна полица № BG11/11/*****.

В срока по чл. 372, ал.1 ГПК ищците са депозирали допълнителна искова молба, с която оспорва наведените от ответника възражения.

В срока по чл. 373, ал.1 ГПК е постъпил допълнителен отговор на исковата молба, с който ответника поддържа изложените в отговора възражения.

Съгласно чл. 498, ал.3 КЗ във вр. с чл. 496 КЗ във вр. с чл. 380 КЗ, като допълнителна, специална предпоставка за допустимост на прекия иск на пострадалия срещу дружеството, застраховало ГО на виновния водач на МПС е изтичането на тримесечен рекламационен срок от сезиране на застрахователя по реда на чл. 380 КЗ за доброволно уреждане на отношенията между пострадалия и застрахователя по повод плащане на застрахователно обезщетение. В конкретният случай застрахователят е сезиран по реда на чл. 380 КЗ със застрахователна претенция, депозирана на 12.05.2020г. /л.16-17/, по която застрахователя с писмо изх. № 1-3347 от 26.05.2020г. е уведомил заявителите, че не са налице основания за изплащане на застрахователно обезщетение.

Съгласно чл. 498, ал.3 КЗ, увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл.

496 КЗ, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение. Процедурата за доброволно уреждане на спора е приключила с отказа на застрахователя да определи и изплати обезщетение, което обосновава извод за допустимост на прекия иск по чл. 432 КЗ.

Няма спор, че с влязла в сила присъда № 96 от 10.12.2018г., постановена по НОХД № 2436/2017г. по описа на ОС П. подсъдимия А.Т.Б. е признат за виновен в това, че на 18.06.2016г. на главен път **-**, км. ***+*** в посока с. М., обл. П. – с. П., обл. П. при управление на МПС мотоциклет «Я.» с рег. № ** **** * е нарушил правилата за движение – чл. 21, ал.1 от ЗДвП и по непредпазливост е причинил смъртта на повече от едно лице, а именно е причинил смъртта на две лица В. П. И. и Н. П. И. и телесни повреди на повече от едно лице, за което му е наложено съответно наказание.

Не се спори, че гражданската отговорност на водача на МПС мотоциклет «Я.» с рег. № ** **** * е била застрахована към датата на станалото ПТП при ответното дружество, което обстоятелство се установява и от приложената на л.31 справка от базата данни на Информационен център към Г.Ф..

Няма спор и, че ишците са дядо и баба на починалите при ПТП – то на 18.06.2016г. и вследствие същото В. И. и Н. К., което се установява от представеното удостоверение за родствени връзки – л. 14-15.

Спорните между страните във въззивното производство факти и обстоятелства са очертани от посоченото във въззивната жалба, които се свеждат до неправилна преценка на първостепенния съд, обосновала липсата на материално правна легитимация за ишците да претендират обезщетение за неимуществени вреди, вследствие смъртта на тяхните внуци.

За отговор на тези спорни въпроси от значение са събраните гласни доказателства.

В качеството на свидетел в проинстанционното производство е разпитана М. Й., чиито показания съдът кредитира, като преки, непосредствени и без данни за заинтерисованост. Така свидетелят твърди, че Д. и Г. се грижили за своите внуци, когато майка им и баща им работели, като заявява, че те «почти» ги изгледали и уточнява, че между тях съществували много хубави отношения – бабата и дядото се радвали, когато внуците им били при тях, а децата също били доволни, когато посещавали баба си и дядо си. Св. Й. сочи, че майката на В. и Н. често идвала при своята майка - баба Д., тъй като последната била с по - добри финансови възможности. Твърди, че баба Д., след като разбрала за случилото се не била на себе си, плачела и припадала от мъка, а дядо Г. изведнъж млъкнал, като това състояние продължава и понастоящем.

В аналогичен смисъл са и показанията на другия разпитан по делото

свидетел К. И., които съдят кредитира като преки и непосредствени, който твърди, че В. и Н. често били при баба си Д. и дядо си Г., които полагали грижи за тях, тъй като майка им и баща им нямали финансова възможност. Твърди, че когато се родили, тъй като били първородни внуци, много зараждали баба си и дядо си, а и самите деца били силно привързани към Г. и Д.. Свидетелят сочи, че след случилото се с В. и Н. Д. припаднала, а Г. не знаел къде се намира, както и че всяка седмица посещават гроба им.

В качеството на свидетел е разпитана и Е.И.Б., директор на училището, в което е учил В. И., която заявява, че се е чувала с майката на В. по телефона, но никой не е идвал на родителски срещи, както и че не познава бабата и дядото, като уточнява, че бабата се е обаждала по телефона, за да се информира за други нейни внуци, които учили в училището в с. Б.. Коментирания показания съдят преценява като незаинтересовани, преки и непосредствени и затова ги кредитира.

С ТР № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС се прие, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.V.1961 г. и Постановление № 5 от 24.XI.1969 г. на Пленума на Върховния съд, **и по изключение** всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. В мотивите на коментираното ТР е разяснено, че най-близките на починалия се ползват с право на обезщетение, тъй като поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно и не може да бъде реализирано, ако претендиращият обезщетение не докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно чл.52 ЗЗД. От гледна точка на чл.52 ЗЗД обаче е справедливо и други лица, извън най-близкия семеен и родствен кръг, да могат да получат обезщетение за неимуществени вреди, *ако са създали с починалия постоянна, трайна и дълбока емоционална връзка, заради съдържанието на която търпят морални болки и страдания от смъртта му, сравними по интензитет и продължителност с болките и страданията на най-близките*. Отричането на правото на обезщетение при реално проявени и доказани неимуществени вреди от загубата на близък човек противоречи на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД и на гарантираното с чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България и с чл.20 и чл.47 от Хартата за основните права в Европейския съюз равенство на всеки пред закона. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановление № 4/61 г. и Постановление на 5/69 г., следва да се допусне като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и

ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди, наред с най-близките на починалия или вместо тях, в случай, че те не докажат, че са претърпели вреди от неговата смърт. Особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци. В традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите/дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Когато, поради конкретни житейски обстоятелства, привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия. Наличието на особено близка житейска връзка, даваща основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от смърт, следва да се преценява от съда във всеки отделен случай въз основа на фактите и доказателствата по делото. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни, като интензитет и продължителност, морални болки и страдания.

Изводът е, че с коментираното ТР е изоставена досегашната практика на ограничаване на кръга на лицата с право на обезщетение за неимуществени вреди, но това не означава, че е предоставена неограничена възможност за присъждане на обезщетения за неимуществени вреди винаги и на всички близки на починалия, които страдат от смъртта. Дадените разяснения в мотивната част на ТР сочат, че е изрично поставеното изискването за изключение, породило връзка, трайна и дълбоко емоционална, *отличаваща се от обичайната*.

В конкретният случай са предявен искове от дядо и баба на починалите техни внуци В. И. и Н. И.. Установените факти, че бабата и дядото са полагали грижи по отглеждането на своята внуци, като са оказвали помощ и на тяхната майка, вкл. и финансова, както и че са поддържали близки и топли отношения, не обосновава изключителност в отношенията, а са признак единствено на осъществена от прародителите грижа, нормална и типична за

традиците в българското общество за отношенията внуци – баба и дядо. Няма данни да е осъществявана заместваща грижа от прародителите по отношение на техните внуци, предвид установените факти, че същите са съжителствали, но не постоянно и преимуществено, а епизодично, което е типично за съществуващата роднинска връзка. Финансовата подкрепа, която ишците са оказвали също не обосновава извод за изключителност в отношенията, а отново следва да се приеме за израз на възприетите като традиционни отношения прародител – внук. Установените да са претърпени вреди от ишците, вследствие смъртта на техните внуци, също е пряка функция на съществуващата между тях връзка, която макар и силна и трайна не се отличава от обичайната баба/дядо - внуци. Изводът е, че по отношение на двамата ишци не е изпълнено изискването за изключителност в отношенията им с починалите техни внуци, поради което и не им се дължи обезщетение.

До същите правни изводи е достигнал и решаващия първоинстанционен съд, поради което и постановеното от него решение като законосъобразен отговор на повдигнатия спор следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция на ответника по жалбата се дължат разноски, които съгласно приложения списък на разноските по чл. 80 ГПК се изразяват в дължимо юристконсултско възнаграждение. В конкретният случай, съдът съобразявайки, че делото не се характеризира с особена фактическа и правна сложност счита, че на ответника следва да бъде определено юристконсултско възнаграждение на основание чл. 25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ в размер на 100 лв., за заплащането на което следва да бъде ангажирана отговорността на двамата жалбоподатели.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 308 от 03.10.2022г., постановено по т.д. № 605 по описа за 2020г. на ОС П..

ОСЪЖДА Д. Г. Ш. ЕГН ***** и Г. К. И. ЕГН ***** и двамата с адрес **** да заплатят общо на ЗАД „А.“ АД, ЕИК ***** със седалище и адрес на управление **** сумата от на 100 лв., представляваща разноски пред въззивната инстанция за юристконсултско възнаграждение.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____